A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2004. június 24.*

A C-278/02. sz. ügyben,

a Bírósághoz a Berufungssenat I der Region Linz bei der Finanzlandesdirektion für Oberösterreich (Ausztria) által az EK 234. cikk alapján benyújtott, az e bíróság előtt

a **Herbert Handlbauer GmbH**

által kezdeményezett eljárásban az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 312., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 1. kötet, 340. o.) 3. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozó előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában,

* Az eljárás nyelve: német.

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök, J.-P. Puissochet, J. N. Cunha Rodrigues, R. Schintgen (előadó) és N. Colneric bírák,

főtanácsnok: A. Tizzano,
hivatalvezető: M. Múgica Arzamendi főtanácsos,

figyelembe véve a következők által előterjesztett írásbeli észrevételeket:

— a Herbert Handlbauer GmbH képviseletében L. Harings Rechtsanwalt,

— az osztrák kormány képviseletében H. Dossi, meghatalmazotti minőségben,

— az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében G. Braun és M. Niejahr, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a tárgyalásra készített jelentésre,

a Herbert Handlbauer GmbH (képviseli: L. Harings), az osztrák kormány (képviseli: H. Bauer és H. Schauer, meghatalmazotti minőségben), az Egyesült Királyság

Kormánya (képviseli: K. Manji, meghatalmazotti minőségben, segítője: T. Eicke barrister) és a Bizottság (képviseli: M. Niejahr) szóbeli előadásainak a 2003. november 4-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

a főtanácsnok indítványának a 2004. január 15-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 2002. július 11-i végzésével, amely 2002. július 29-én érkezett a Bírósághoz, a Berufungssenat I der Region Linz bei der Finanzlandesdirektion für Oberösterreich az EK 234. cikk alapján előzetes döntéshozatal céljából két, az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 312., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 1. kötet, 340. o.) 3. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozó kérdést terjesztett a Bíróság elé.

2 A kérdések a Handlbauer GmbH (a továbbiakban: Handlbauer) és a Zollamt Salzburg/Erstattungen (Salzburgi Vámhivatal/Visszatérítések, a továbbiakban: Zollamt) között, egy marhahússzállítmány exportjára 1996-ban nyújtott visszatérítéselőleg visszafizetésére vonatkozó kötelezettség tárgyában folyó eljárás során merültek fel.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

Az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelme

3 A 2988/95/EK, Euratom rendelet 1. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelme céljából a közösségi joggal kapcsolatos szabálytalanságok esetére egy keretszabályozás kialakítására kerül sor az egységes ellenőrzések, a közigazgatási intézkedések, továbbá szankciók tekintetében.

(2) Szabálytalanság a közösségi jog valamely rendelkezésének egy gazdasági szereplő általi, annak cselekménye vagy mulasztása útján történő megsértése, amelynek eredményeként a Közösségek általános költségvetése vagy a Közösségek által kezelt költségvetések kárt szenvednek vagy szenvednének, akár közvetlenül a Közösségek nevében beszedett saját forrásokból származó bevétel csökkenése vagy kiesése révén, akár indokolatlan kiadási tételek miatt."

4 A rendelet 3. cikke szerint:

„(1) Az eljárás elévülési ideje az 1. cikk (1) bekezdésében említett szabálytalanság elkövetését követő négy év. Mindazonáltal az ágazati szabályok ennél rövidebb, de legalább hároméves időszakot is előírhatnak.

Folyamatos vagy ismételt szabálytalanságok esetében az elévülési idő azon a napon kezdődik, amikor a szabálytalanság megszűnt. Többéves programok esetében az elévülési idő minden esetben addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult.

A hatáskörrel rendelkező hatóságnak a szabálytalansággal kapcsolatos bármely vizsgálata vagy eljárása, amelyről az érintett személyt tájékoztatták, megszakítja az elévülést. A megszakadást kiváltó cselekményt követően az elévülés újrakezdődik.

Az elévülés mindazonáltal legkésőbb az elévülési idő kétszeresének megfelelő időszak utolsó napján bekövetkezik, ha a hatáskörrel rendelkező hatóság ezalatt nem szabott ki szankciót, kivéve, ha a közigazgatási eljárást a 6. cikk (1) bekezdésének megfelelően felfüggesztették.

(2) A közigazgatási szankciót megállapító határozat végrehajtására nyitva álló időszak három év. Ez az időszak a határozat jogerőssé válásának napján kezdődik.

A megszakítás és felfüggesztés eseteire nézve a nemzeti jogszabályok vonatkozó rendelkezései irányadóak.

(3) A tagállamok fenntartják maguknak a lehetőséget, hogy az (1), illetve (2) bekezdésben előírtnál hosszabb időszakot alkalmazzanak."

5 A 2988/95/EK, Euratom rendelet 4. cikke az alábbiak szerint rendelkezik a jogosulatlanul megszerzett előnyök visszatérítéséről:

„(1) Főszabályként minden szabálytalanság a jogtalanul megszerzett előny elvonását vonja maga után:

— tartozás tárgyát képező vagy jogtalanul kapott összegek utáni fizetési vagy visszafizetési kötelezettség formájában,

— az előny iránti kérelemhez vagy előleg fizetésekor nyújtott biztosíték teljes vagy részleges elvesztésével.

(2) Az (1) bekezdésben említett intézkedések alkalmazása a megszerzett előny, valamint — megfelelő rendelkezés esetében — az átalány alapján meghatározható kamat elvonására korlátozódik.

(3) Azok a cselekmények, amelyekről megállapítható, hogy céljuk az adott ügyben alkalmazandó közösségi jog célkitűzéseivel ellentétes előnyszerzés azáltal, hogy mesterséges módon teremtik meg az előny megszerzéséhez szükséges feltételeket, az előny megszerzésének meghiúsulását vagy annak elvonását eredményezik.

(4) Az e cikkben előírt intézkedések nem minősülnek szankciónak."

6 Ugyanezen rendelet 6. cikke meghatározza a szándékos vagy gondatlan jogsértések esetén alkalmazandó közigazgatási szankciókat, nevezetesen a közigazgatási bírság kiszabását vagy a valamely kedvezményből való teljes vagy részleges kizárást.

7 Végül: a 2988/95/EK, Euratom rendelet 8. cikke előírja a tagállamok számára, hogy hozzák meg a Közösségek pénzügyi érdekeit érintő tranzakciók jogszerűségének biztosításához szükséges ellenőrző intézkedéseket, míg a helyszínen végrehajtandó ellenőrzések és vizsgálatok jellegét, gyakoriságát és eljárási rendjüket — szükség szerint — az ágazati szabályokban határozzák meg, azzal a szándékkal, hogy biztosítsák a vonatkozó szabályok egységes és eredményes alkalmazását.

A visszatérítések rendszere a mezőgazdasági termékek exportja esetén

8 Az 1994. december 2-i 2945/94/EK bizottsági rendelettel (HL L 310., 57. o.) módosított, a mezőgazdasági termékekre vonatkozó export-visszatérítési rendszer alkalmazásának közös részletes szabályai megállapításáról szóló, 1987. november 27-i 3665/87/EGK bizottsági rendelet (HL L 351., 1. o.) 11. cikkének (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„Amennyiben megállapításra kerül, hogy az export-visszatérítés megszerzése érdekében egy exportáló magasabb összegű visszatérítést igényelt, mint amire jogosult, a kérdéses export után fizetendő visszatérítés a ténylegesen exportált termékek után járó visszatérítés, csökkentve:

a) az igényelt és a ténylegesen teljesített export alapján járó visszatérítések különbségének felével;

b) [...]."

9 A 11. cikk (3) bekezdése szerint:

„A jogosulatlanul kifizetett visszatérítések esetén az (1) bekezdés negyedik albekezdésében előírt, a hiány megfizetésére irányuló kötelezettség sérelme nélkül az abban részesült személy köteles a jogosulatlanul igénybe vett összeget visszafizetni — ideértve minden, az (1) bekezdés első albekezdése alapján fizetendő bírságot is — növelve a kifizetés és a visszafizetés között eltelt időszak után járó kamatok összegével. [...]"

10 Másrészt az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap Garanciarészlegének finanszírozási rendszerébe tartozó ügyletek tagállamok által végzett vizsgálatáról és a 77/435/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 1989. december 21-i 4045/89/EGK tanácsi rendelet (HL L 388., 18. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 9. kötet, 208. o.) 2. cikkében előírja a tagállamok azon kötelezettségét, hogy évente végezzenek ellenőrzéseket bizonyos számú, az említett finanszírozási rendszerbe tartozó ügyleteket végző vállalkozások körében. Az ellenőrizendő vállalkozások körét különösen a vállalkozások pénzügyi jelentősége és egyéb kockázati tényezők alapján kell kiválasztani.

A közösségi vámkódex

11 A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o., a továbbiakban: KVK) 221. cikkének (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„A könyvelésbe vételt követően a vámösszeget a megfelelő eljárások szerint közölni kell az adóssal."

12 Ugyanezen cikk (3) bekezdése szerint:

„A vámtartozás keletkezésétől számított 3 éves határidő lejárta után az adóssal már nem lehet közölni a tartozás összegét. Ha azonban a vámhatóság büntetőeljárás alapjául szolgáló cselekmény következtében nem tudta megállapítani a jogszabály alapján fizetendő vámtartozás pontos összegét, a 3 éves határidő lejárta után is lehet azt közölni, ha a hatályos rendelkezések azt lehetővé teszik."

A nemzeti szabályozás

13 Az Ausfuhrerstattungsgesetz (az export-visszatérítésekről szóló törvény, BGBl. 1994/660; a továbbiakban: AEG) 5. §-ában előírja a jogosulatlanul odaítélt visszatérítések visszafizetését. Habár nem határozza meg közvetlenül az ilyen visszafizetések teljesítésére irányadó határidőt, 1. §-ának (5) bekezdése e tekintetben a vámeljárásra irányadó jogszabályokra utal.

14 E tekintetben a Zollrechts-Durchführungsgesetz (a vámtörvény végrehajtásáról szóló törvény, BGBl. 1998/13; a továbbiakban: ZollR-DG) 74. §-a (2) bekezdésének a tényállás megvalósulásának idején hatályos szövege az alábbiak szerint rendelkezik:

„Az importtal és az exporttal összefüggő vámkötelezettségek tekintetében irányadó elévülési idő a vámtartozás keletkezésének napjától számított három év. Az importtal és az exporttal összefüggő vámkötelezettségek jogellenes nem teljesítése esetén ez az idő tíz év, feltéve hogy a vámhatóságok — kizárólag bíróság által

megállapítható pénzügyi bűncselekmény miatt — egyáltalán nem tudták, vagy nem tudták pontosan megállapítani a vámtartozás összegét az annak keletkezését követő 3 éves határidőn belül. Az egyéb fizetési kötelezettségek tekintetében az elévülési időt az illetékekre vonatkozó általános szabályok határozzák meg."

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

15 1996. szeptember 3-án a Handlbauer Magyarországra exportált egy 958 tételből álló, 19 912,36 kilogramm összsúlyú fagyasztott marhahússzállítmányt. Ezen ügylet alapján 1996. szeptember 24-én 202 769 ATS visszatérítés-előlegben részesült. Ezen előleg biztosítékát 1996. december 12-én szabadították fel.

16 1999. december 20-án a Handlbauert értesítették, hogy a Hauptzollamt (központi vámhivatal), Linz (Ausztria) külső ellenőrzési és vállalkozás-ellenőrzési szolgálata a marha- és sertéshúspiac szervezése keretében ellenőrzést fog végezni az 1996. évben végzett export vonatkozásában. Az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből kiderül, hogy a Handlbauernek a 4045/89/EGK rendelet alapján ellenőrzött vállalkozások körébe történő bevonására azért került sor, mert már az 1995. évi exporttevékenység során is több szabálytalanságra derült fény.

17 A 2000-ben végrehajtott ellenőrzés során megállapításra került, hogy az 1996-ban exportált hús közösségi származását számos esetben nem tudták igazolni.

18 Ezek alapján a Zollamt — az AEG 5. §-a és a 3665/87/EGK rendelet 11. cikkének (3) bekezdése együttes alkalmazásával — 2001. január 20-i határozatával kötelezte a Handlbauert a visszatérítés-előleg visszafizetésére, és ugyanezen rendelet 11. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján 101 384 ATS bírsággal sújtotta.

19 Az ilyen értelmű határozattal szemben közigazgatási eljárás során előterjesztett fellebbezésének elutasítását követően a Handlbauer a nemzeti bírósághoz fordult jogorvoslatért, arra hivatkozva, hogy a KVK 221. cikkének (3) bekezdésében és a ZollR-DG 74. §-ának (2) bekezdésében egyaránt rögzített hároméves elévülési idő már eltelt. Álláspontja szerint ezen a helyzeten nem változtat a 2988/95/EK, Euratom rendelet, amely csak általános előírásokat tartalmaz a tagállamok számára, és nem keletkeztet közvetlen joghátrányokat a gazdasági szereplők számára, továbbá nem teremt jogalapot szankciók alkalmazására.

20 A Handlbauer szerint az elévülés 1996. szeptember 24-én, az export-visszatérítés odaítélésének napján, illetőleg 1996. december 12-én, a biztosíték felszabadításának napján kezdődött. Ezzel szemben az említett visszatérítés visszafizetését, valamint a kapcsolódó szankciót 2001. január 20-án rendelték el, illetve szabták ki.

21 Válaszul a Zollamt a 2988/95/EK, Euratom rendelet 3. cikkének (1) bekezdésére hivatkozott, amely álláspontja szerint közvetlenül alkalmazható, és négyéves elévülési időt állapít meg, amelyet a Handlbauernél végzetthez hasonló ellenőrzések megszakítanak.

22 Ilyen körülmények között a Berufungssenat I der Region Linz bei der Finanzlandesdirektion für Oberösterreich úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1. Szabálytalanságok felmerülése esetén a [...] 2988/95/EK, Euratom [...] rendelet közvetlenül alkalmazható-e a tagállamokban, különösen a piacszervezés (export-visszatérítés) terén?

Közvetlenül alkalmazható-e a tagállamok vámhatóságai által a fent említett rendelet 3. cikkének (1) bekezdése, amely négyéves elévülési időt állapít meg a szabálytalanságokkal szembeni fellépés tekintetében?

2. Valamely vállalkozás képviselőinek értesítése az ott végzendő vámellenőrzésről a szabálytalanság olyan ellenőrzésének vagy üldözésének tekinthető-e, amely megszakítja a fent említett rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében rögzített négyéves elévülési időt, amikor az ellenőrzésre a 4045/89/EGK rendeletnek megfelelően, köztudomású veszély, illetve a Közösség pénzügyi érdekeit hátrányosan érintő cselekmények gyakorisága okán került sor, a közös agrárpolitika végrehajtása során?"

23 Az eljárás során a Bíróságot értesítették, hogy az Abgaben-Rechtsmittel-Reformgesetz (a pénzügyi igazgatási eljárások során igénybe vehető jogorvoslatok reformjáról szóló törvény, BGBl. 2002/97) hatálybalépése következtében az Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Klagenfurt (Ausztria) lett az alapügyben hatáskörrel rendelkező hatóság.

Az első kérdésről

24 A nemzeti bíróság két részben megfogalmazott, de együttesen vizsgálandó kérdése arra irányul, hogy a 2988/95/EK, Euratom rendelet közvetlenül alkalmazható-e a tagállamokban, ideértve a mezőgazdasági termékek exportja esetén igénybe vehető visszatérítések területét is, tekintet nélkül a rövidebb elévülési időt előíró nemzeti vámjogszabályok létezésére.

25 E tekintetben szükséges emlékeztetni arra, hogy a közösségi jogforrások rendszerében betöltött szerepükből és jellegükből fakadóan a rendeletek előírásainak közvetlen hatályuk van a nemzeti jogrendszerekben, anélkül hogy szükség lenne a nemzeti hatóságok átültető intézkedésére (a 93/71. sz. Leonesio-ügyben 1972. május 17-én hozott ítélet [EBHT 1972., 287. o.] 5. pontja).

26 Ennek ellenére az említett rendeletek egyes rendelkezéseinek végrehajtása érdekében szükséges lehet, hogy a tagállamok intézkedjenek azok átültetéséről (a C-403/98. sz., Monte Arcosu ügyben 2001. január 11-én hozott ítélet [EBHT 2001., I-103. o.] 26. pontja).

27 Mindazonáltal nem ebbe a körbe tartozik a 2988/95/EK, Euratom rendelet 3. cikkének (1) bekezdése, amely — az eljárások esetén a szabálytalanságról való tudomásszerzés napjától számítandó négyéves elévülési időt meghatározva — semmiféle értelmezési lehetőséget nem enged a tagállamok számára, és végrehajtási intézkedések megtételére sem szólítja fel őket.

28 Az a körülmény, hogy az ágazati jogszabályok a 2988/95/EK, Euratom rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében rövidebb — de legalább hároméves — elévülési időt határozhatnak meg, illetve hogy a tagállamok ugyanazon cikk (3) bekezdésének megfelelően hosszabb elévülési időt írhatnak elő, nem olyan jellegű, hogy megkérdőjelezze az említett rendelet 1. cikke (1) bekezdésének közvetlen alkalmazhatóságát, feltéve, hogy az ilyen eltérést biztosító szabályok hiányoznak az ágazati közösségi vagy a nemzeti szabályozásból.

29 Ugyanakkor a tényállás megvalósulásának idején a mezőgazdasági termékek exportja esetén igénybe vehető visszatérítések terén egyetlen ágazati közösségi jogszabály sem állapított meg rövidebb elévülési időt a jogosulatlanul felvett összegek visszafizetésére vonatkozóan. Ráadásul az iratokból megállapítható, hogy egyetlen osztrák jogszabály sem írt elő ugyanabban az időszakban négy évet meghaladó elévülési időt.

30 A Handlbauer és a Bizottság ugyanakkor azon az álláspontón vannak, hogy a 2988/95/EK, Euratom rendelet 3. cikkének (1) bekezdése nem irányadó a jogosulatlanul igénybe vett pénzügyi előnyök visszafizetésére nézve. A Handlbauer szerint ez a rendelkezés kizárólag a szabálytalanságok esetén kiszabható büntető szankciókra vonatkozik, míg a Bizottság úgy tartja, hogy ez csak az ugyanazon rendelet 5. cikke alapján közigazgatási szankciót kilátásba helyező intézkedésekre nézve irányadó.

31 Ebben a tekintetben szükséges emlékeztetni arra, hogy a 2988/95/EK, Euratom rendelet 1. cikkének (1) bekezdése szerint „a közösségi joggal kapcsolatos szabálytalanságok esetére egy keretszabályozás kialakítására kerül sor az egységes ellenőrzések, a közigazgatási intézkedések, továbbá szankciók tekintetében", és ennek célja — amint azt az említett rendelet harmadik preambulumbekezdése leszögezi — „a Közösségek pénzügyi érdekei ellen irányuló csalásokkal szembeni küzdelem [...] a közösségi politikák által érintett összes területen".

32 A 2988/95/EK, Euratom rendelet 3. cikkének (1) bekezdése az eljárások tekintetében a szabálytalanságról való tudomásszerzéskor megkezdődő elévülési időt állapít meg, amely szabálytalanság ugyanazon rendelet 1. cikkének (2) bekezdése szerint „a közösségi jog valamely rendelkezésének egy gazdasági szereplő általi, annak cselekménye vagy mulasztása útján történő megsértése, amelynek eredményeként a Közösségek általános költségvetése [...] kárt szenved vagy szenvedhet".

33 Amint azt az osztrák kormány és az Egyesült Királyság Kormánya megjegyezte, ez a meghatározás ugyanúgy vonatkozik a szándékosan és gondatlanul okozott szabálytalanságokra, amelyek a 2988/95/EK, Euratom rendelet 5. cikke alapján közigazgatási szankcióval sújthatók, mint azokra a szabálytalanságokra, amelyek ugyanezen rendelet 4. cikkének megfelelően kizárólag a jogosulatlanul igénybe vett előny visszavonását vonják maguk után.

34 Ebből következik, hogy a 2988/95/EK, Euratom rendelet 3. cikkének (1) bekezdése ugyanúgy alkalmazandó az említett rendelet 5. cikkében, mint annak 4. cikkében említett, a Közösségek pénzügyi érdekeinek hátrányt okozó szabálytalanságokra.

35 Következésképpen az első kérdésre adandó válasz az, hogy a rövidebb — de legalább hároméves — elévülési időt megállapító ágazati közösségi jogszabály, illetve a hosszabb elévülési időt megállapító nemzeti jogszabály hiányában a 2988/95/EK, Euratom rendelet 3. cikkének (1) bekezdése közvetlenül alkalmazható a tagállamokban, ideértve a mezőgazdasági termékek exportja esetén igénybe vehető visszatérítések esetét is.

A második kérdésről

36 Második kérdésében a nemzeti bíróság érdemben azt kérdezi, hogy a 2988/95/EK, Euratom rendelet 3. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az érintett vállalkozás vámellenőrzéséről történő értesítése a

szabálytalanságra vonatkozó olyan nyomozati üldözési cselekménynek minősül, amely megszakítja az ugyanazon cikk (1) bekezdésének második albekezdésében meghatározott elévülési időt.

37 A Handlbauer szerint a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvei megkövetelik, hogy kizárólag a szabálytalanság konkrét gyanúján alapuló ellenőrzési és üldözési cselekmények szakíthassák meg a 2988/95/EK, Euratom rendelet 3. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdése szerinti elévülést. Ezzel szemben az ugyanazon rendelet 8. cikke szerinti ellenőrzések, amelyek a 4045/89/EGK rendelet alapján magukban foglalják a vállalkozásoknál elvégzendő ellenőrzéseket, nem rendelkezhetnek ilyen hatással. Legfeljebb az elévülést megszakító ellenőrzési és üldözési cselekményekhez vezethetnek.

38 Az osztrák kormány álláspontja szerint a tényállás szerinti esetben a Handlbauernél végzett ellenőrzés — a 2988/95/EK, Euratom rendelet 3. cikk (1) bekezdése harmadik albekezdésének megfelelően — mindenképpen megszakította az elévülést.

39 A Bizottság szerint a 4045/89/EGK rendelet alapján az esetleges szabálytalanságok feltárása végett elvégzendő ellenőrzésről történő értesítés már önmagában az elévülést megszakító cselekménynek minősül. A 2988/95/EK, Euratom rendelet valójában nem követeli meg, hogy az ellenőrzési cselekmény egy meghatározott szabálytalanság feltárására irányuljon, mivel annak fennállása csak az ellenőrzés befejezésekor állapítható meg.

40 Erre való tekintettel hangsúlyozandó, hogy az elévülési határidők rendeltetése általában véve az, hogy biztosítsák a jogbiztonságot (lásd a 41/69. sz., ACF

Chemiefarma kontra Bizottság ügyben 1970. július 15-én hozott ítélet [EBHT 1970., 661. o.] 19. pontját). Ez a rendeltetés nem teljesülne, ha — mint azt a főtanácsnok indítványának 82. és azt követő pontjaiban megjegyezte — a 2988/95/EK, Euratom rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében rögzített elévülési időt a nemzeti hatóság minden, a körülírt tevékenységet érintő és megfelelően körülírt szabálytalanság gyanújával össze nem függő általános ellenőrzési cselekménye megszakíthatná.

41 Jelen esetben az iratokból megállapítható, hogy a Handlbauernek a 4045/89/EGK rendelet alapján elhatározott ellenőrzésről történő értesítése megkülönböztetés nélkül vonatkozott minden, a marha- és sertéshúspiac közös szervezésének keretén belül e vállalkozás által 1996-ban végzett exportra. Az ilyen értesítés, amely nem tartalmaz egyetlen kellő részletességgel meghatározott szabálytalanságra történő utalást sem, önmagában nem szakíthatta meg az 1996. szeptember 24-én nyújtott visszatérítés visszafizetésére irányadó elévülési idő folyását.

42 A nemzeti bíróságra tartozik annak megállapítása, hogy a nemzeti hatóságoknak az 1999. december 20-án bejelentett ellenőrzések keretében vagy azok eredményeképpen végzett további cselekményei egy vagy több meghatározott szabálytalanságra irányultak-e, különös tekintettel a kérdéses visszatérítés alapjául szolgáló export-tranzakcióra, és ennek következtében alkalmasak-e az említett visszatérítés visszafizetésére vonatkozó elévülési idő megszakítására.

43 Következésképpen a második kérdésre adandó válasz az, hogy a 2988/95/EK, Euratom rendelet 3. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdését úgy kell értelmezni, hogy az érintett vállalkozás vámellenőrzésről történő értesítése csak abban az esetben tekinthető a 3. cikk (1) bekezdésének első albekezdésében meghatározott elévülési időt megszakító, a szabálytalanság ellenőrzésére vagy üldözésére irányuló cselekménynek, ha kellő részletességgel körülírja a szabálytalanság gyanújával érintett tevékenységeket.

A költségekről

44 A Bíróságnál észrevételeket előterjesztő osztrák kormány, az Egyesült Királyság Kormánya, valamint a Bizottság részéről felmerült költségeket nem kell megtéríteni. Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről.

A fenti indokok alapján

A BÍRÓSÁG (második tanács),

a Berufungssenat I der Region Linz bei der Finanzlandesdirektion für Oberösterreich 2002. július 11-i végzésével hozzá intézett kérdéseire válaszolva a következőképpen határozott:

1) **A rövidebb, de legalább hároméves elévülési időt megállapító ágazati közösségi jogszabály, illetve a hosszabb elévülési időt megállapító nemzeti jogszabály hiányában az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelet 3. cikkének (1) bekezdése közvetlenül alkalmazható a tagállamokban, ideértve a mezőgazdasági termékek exportja esetén igénybe vehető visszatérítések esetét is.**

2) **A 2988/95/EK, Euratom rendelet 3. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdését úgy kell értelmezni, hogy az érintett vállalkozás vámellenőrzésről történő értesítése csak abban az esetben tekinthető a 3. cikk (1) bekezdésének első albekezdésében meghatározott elévülési időt megszakító, a szabálytalanság ellenőrzésére vagy üldözésére irányuló cselekménynek, ha kellő részletességgel körülírja a szabálytalanság gyanújával érintett tevékenységeket.**

Timmermans Puissochet Cunha Rodrigues

Schintgen Colneric

Kihirdetve Luxembourgban, a 2004. június 24-i nyilvános ülésen.

R. Grass

hivatalvezető

C. W. A. Timmermans

a második tanács elnöke